

1234567

הגמרא בחזקת דרבא דאין אדם מעמיד עצמו על ממונו דהחזקה הוא על הבע"ב גם באמת. ה"י מוכח מזה שזה היתר לאדם דאם אסור מאי חזקה היא אדרבה חזקת כשרות יש לכל ישראל שלא יעבור איסורא גם כשהוא בהול על ממונו. וכמו שמצינו דמשום דאדם בהול על ממונו אסור להציל מפני הדליקה בשבת דלמא אתי לכבות. ואם חזקה שלא יביט על איסורא משום בהילתו א"כ מאי מהני גזירתם. אבל לפי מה דביארנו דהחזקה אינו אלא אם לא ה' סכנה כדבר אבל אחרי שנתהפך החזקה מהבע"ב על הגנב א"כ אין רא' דשרי לכנוס בסכנה. ואין לדמות לכל מלחמת הרשות דשרי אעפ"י שאין לזה סכנת נפשות יותר מזה עיי' תוס' ערוכין מ"ה ע"א דה"מ אי מצלת. הריא דמלחמת הרשות נמלכים בסנהדרין ועפ"י אורים ותומים (סנהדרין פ"ק וברכות ד') ועוד מפורש בתורה כי תצא למלחמה, במלחמת רשות הכתוב מדבר ויותר מזה מצינו דמלחמה שאני דאיתא (שבועות ל"ה ע"ב) מימרא דשמואל. כל מלכותא דקטלא חד משייתא דעלמא לא מיעגשא. ופי' התוס' בהוצאת מלחמת הרשות קאמר. וא"כ אעפ"י המכל המקומות המבוארים יו"ד קי"ז וח"מ תכ"ו דאסור לסכן עצמו אינו מבואר בהדיא דגם במקום הפסד והצלת ממונו אסור. אבל הלא המירא סכנתא מאיסורא איך יעבור בשביל ממונו.

טו) היוצא לנו מכל זה: א) אם אחרים רואין גנב בא במחתרת בסתם שאינם יודעים מה יהי' עם בעה"ב אם יברח ויתעלם או יעמוד כנגדו או רשות בידם להרוג את הגנב אבל לא מצוה או חיוב. ומ"מ רשאין להורגו אף בשבת. ב) אם יודעין שא"א להבעה"ב להתעלם ממנו או מצוה וחוב להורגו כדין רודף ממש. ג) והבעה"ב בעצמו אם יכול להתעלם ממנו או בשבת ודאי אינו רשאי להורגו. ובחול נמי משום הצלת ממונו לכד. הסברא שאינו רשאי לשפוך דמו. ואם לא התעלם והגנב רואהו או מצוה עליו להקדים ולהורגו אם מזהירו ויש פנאי להזהירו. ד) וכשיצא כבר הגנב עם החפצים מן המחתרת והפך פניו מן המחתרת או להרמב"ם אינו נהרג ולהראב"ד אכתי נהרג אלא א"כ שבורח מהמחתרת. ואם הבעה"ב פגש אותו עם החפצים כשיצא מהמחתרת או לכו"ע מותר להורגו אעפ"י שאם מתחילה ה' בא לגנוב ממקום זה ש'עומד עתה לא ה' נהרג משום דאז אמרינן שלא בא כלל על עסקי

י) ועוד זכורני בעובדא שכיצי"ב שבא ליד א"א הלל גבריאל זצ"ל בימי עלומי באיש בליעל גנב ושודד שנשלח אל ארץ גזירת לקאטארגא על עשרים שנה. וכעבור שנה או שתיים ברח משם לביתו ועבור שא"א עקל ממונו על חוב שה' חייב לו ממה שהניח ביד א"א ואף כי ה' נסמן כיום ולא ידעו הא"י ממנו עכ"ז נפל פ"א על אבי והכהו מכה נוראה וגם הפחידו שישרוף ביתנו וימתנו כרי לנקום ממנו. והיינו כפחד ואימת מות ר"ל מהבליעל הזה. ואף אם רק ברמז קל ה' מגלה לפני משרת הממשלה ה' נפטר ממנו מיד וה' נצל מכל הפחד. א"א לא עשה כן אך נסע מעירנו גירטיגאלי לראסין לשאול את פי הגאון ר' אלכסנדר משה לפידות זצ"ל. אם מותר למוסרו ביד הממשלה. ובאמת לא התיר לו מהטעם דעביד אינש דגזים כו' אף שהוא ה' חשוד ע"ז. ומנע א"א מלמוסרו ולאשרנו תיכף בעוד יום או יומיים נודע ע"י אחרים והאיספראוניק תפסו ושלחו אל מקומו אשר מת שמה. אבל חבל על דאבדין ולא משתכחין בע"ב מצוינים בתורה ויר"ש כמוהו ובני עלי' כמוהו מועטין הם. בעה"ב בקי בתנ"ך ומשניות בהצטיינות. כמעט בע"פ. וידיעה רבה בכל הש"ס ומתורגמים שבדור הישן תנצב"ה.